

POSTANOWIENIE

28 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

na posiedzeniu niejawnym 28 lipca 2023 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Burmistrza Miasta i Gminy N.
przeciwko Redaktorowi Naczelnemu [...] o opublikowanie sprostowania,
na skutek skargi kasacyjnej Gminy N.
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 1 grudnia 2021 r., I ACz 417/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 1 grudnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił zażalenie Gminy N. na postanowienie Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 26 kwietnia 2021 r. odrzucające pozew Burmistrza Miasta i Gminy N. przeciwko S.G. o opublikowanie sprostowania prasowego.

Sąd Apelacyjny wskazał, że po uchyleniu wydanego w sprawie wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania oraz wezwaniu stron do złożenia stanowiska, w piśmie strony powodowej z dnia 16 marca 2021 r. ponownie jako stronę oznaczono „Burmistrza Miasta i Gminy N.”. Wyjaśnił również, że należy odróżnić niewłaściwe oznaczenie strony od niewłaściwego doboru podmiotów procesu, który musi skutkować odrzuceniem pozwu (art. 199 pkt 3 k.p.c.). W związku z ponownym wskazaniem jako powoda „Burmistrza Miasta i Gminy N.” Sąd Okręgowy, zdaniem Sądu Apelacyjnego, zasadnie odrzucił pozew.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego zaskarżyła skargą kasacyjną Gmina N., wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uchylenie zaskarżonego postanowienia, jak również uchylenie poprzedzającego je postanowienia Sądu Okręgowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podłożem zaskarżonego postanowienia było założenie, że powodem w sprawie – zgodnie z oznaczeniem w pozwie – jest Burmistrz Miasta i Gminy N.. Do złożenia skargi kasacyjnej legitymowane są co do zasady strony postępowania (art. 398¹ § 1 k.p.c.). Wniesienie skargi kasacyjnej przez podmiot nieuprawniony skutkuje koniecznością jej odrzucenia przez sąd *a quo* lub przez Sąd Najwyższy (art. 398⁶ § 3 k.p.c.). W sytuacji jednak, w której skargę kasacyjną na postanowienie o odrzuceniu pozwu z powodu braku zdolności sądowej (błędnie określonej przez Sądy *meriti* jako zdolność procesowa ze wskazaniem na art. 199 pkt 3 k.p.c.) składa inny podmiot niż uznany w skarżonym orzeczeniu za stronę, zarzucając, że to on jest rzeczywistą stroną postępowania i przysługuje mu zdolność sądowa, a w konsekwencji odrzucenie pozwu było niezasadne, skargę kasacyjną trzeba uznać za wniesioną przez podmiot uprawniony. Skargę kasacyjną Gminy N. należało w konsekwencji uznać za dopuszczalną.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

W uzupełnionym wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca nie nawiązała wprost do żadnej z przyczyn kasacyjnych określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Wskazała natomiast, że rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego odpowie na kluczowe pytanie, czy „(...) w myśl art. 130 § 1 k.p.c. przewodniczący posiada obowiązek czy jest to jego uprawnienie do wezwania strony, pod rygorem zwrócenia pisma, do poprawienia, uzupełnienia lub opłacenia go w terminie tygodniowym”. Odpowiedź ta, zdaniem skarżącej, przyczyni się „(...) do ujednolicenia postępowania w tym zakresie przez Sądy, a mianowicie, czy pozew, który wymaga poprawienia lub uzupełnienia należy odrzucić, czy wezwać stronę do uzupełnienia lub poprawienia braków.”.

Sformułowany w ten sposób wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalał przyjąć, by skarżąca wykazała istnienie którejkolwiek z przyczyn kasacyjnych określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Wywody wniosku nie stwarzały podstaw do uznania, aby w objętej nimi materii ujawniło się istotne zagadnienie prawne, o precedensowym znaczeniu, a zarazem przełożeniu na wynik postępowania kasacyjnego; z wywodów tych nie wynikało również, aby powołany we wniosku przepis (art. 130 § 1 k.p.c.) wymagał wykładni jako budzący poważne wątpliwości interpretacyjne, wykraczające stopniem poza trudności immanentne procesowi sądowego stosowania prawa, względnie, aby skutkował on rozbieżnościami w orzecznictwie. Jak wielokrotnie podnoszono w judykaturze, nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie racji mogących przemawiać za istnieniem przyczyn kasacyjnych, skoro nie zostały one powołane we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, z dnia 4 lipca 2017 r., III CSK 64/17 i z dnia 10 maja 2018 r., I CSK 800/17).

Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, przypominając zarazem, że Sąd Najwyższy bada na tym etapie wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie, nie wnikając w zasadność podstaw kasacyjnych.

Oznaczenie w komparycji postanowienia jako strony pozwanej Redaktora Naczelnego [...] miało podstawę w wykładni żądania pozwu (k. 3) w powiązaniu z

aprobowanym przez Sąd Najwyższy stanowiskiem, zgodnie z którym powództwo o opublikowanie sprostowania prasowego wytacza się przeciwko redaktorowi naczelnemu właściwego dziennika lub czasopisma, nie zaś przeciwko osobie fizycznej piastującej tę funkcję (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2017 r., III CZP 8/17, OSNC 2018, nr 3, poz. 27).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[as]

(K.G.)